บทที่ 5
บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่นครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสังคมและปัจจัยด้านจิตวิทยาของวัยรุ่น พฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนมัธยมศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุงแนวทางและวิธีการ แก้ไขพฤติกรรมของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา และกำหนดนโยบายในการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ระเบียบวิธีวิจัย และผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสังคมและปัจจัยด้านจิตวิทยาของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น

1.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น

1.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่นในจังหวัดขอนแก่น

1.4 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น

2. ระเบียบวิธีวิจัย

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ วัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดขอนแก่น เขต 1 ที่มีการเปิดการเรียนการสอนตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ทั้งหมด 21 แห่ง ในปีการศึกษา พุทธศักราช 2548 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 24,975 ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ จำนวน 400 คน

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ห้วงระยะเวลาการเก็บ

รวบรวมข้อมูลตั้งแต่ 3 มกราคม 2550 - 19 มกราคม 2550 รวมทั้งสิ้น 17 วัน ผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย 2 คน เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ลงรหัส และนำเข้าสู่การวิเคราะห์ข้อมูล

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package For The Social Sciences/Personal Computer) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย

2.3.1 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.3.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

2.3.3 การวิเคราะห์อิทธิพลระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

3. สรุปผลการวิจัย

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสังคมและปัจจัยด้านจิตวิทยาของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น

3.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ เขตที่อยู่อาศัย

3.1.1.1 เพศ ผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นส่วนมากเป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.50

3.1.1.2 อายุ ผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นมีอายุ 13-15 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.80 โดยมีค่าเฉลี่ย 15.14

3.1.1.3 ระดับการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นส่วนมากมีระดับการศึกษาอยู่ในมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด โดยวัยรุ่นเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.80

3.1.1.4 เขตที่อยู่อาศัย ผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นส่วนมากอาศัยอยู่ในเขตเมือง คิดเป็นร้อยละ 65.30

3.1.2 ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน และ การได้รับอบรมคุณธรรมและจริยธรรม

3.1.2.1 สัมพันธภาพในครอบครัว ผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นส่วนมากมีสัมพันธภาพในครอบครัวอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.75

3.1.2.2 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นส่วนมากมีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.49

3.1.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน ผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นส่วนมากมีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.90

3.1.2.4 สื่อมวลชน ผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นส่วนมากมีการเข้าถึงสื่อมวลชนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.39

3.1.2.5 การได้รับอบรมคุณธรรมและจริยธรรม ผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นส่วนมากมีการได้รับอบรมคุณธรรมและจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.91

3.1.3 ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ความรู้เรื่องข้อบัญญัติทางศาสนา เหตุผลเชิงจริยธรรม และ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

3.1.3.1 ความรู้เรื่องข้อบัญญัติทางศาสนา ผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นส่วนมากมีความรู้เรื่องข้อบัญญัติทางศาสนา โดยมีคะแนนเฉลี่ย 15.26 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

3.1.3.2 เหตุผลเชิงจริยธรรม ผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นส่วนมากมีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.99

3.1.3.3 ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นส่วนมากมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.10

3.2 พฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.61 และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ได้แก่ พฤติกรรมทางด้านเมตาตากรุณา พฤติกรรมทางด้านสัมมาอาชีวะ พฤติกรรมทางด้านกามสังวร พฤติกรรมทางด้านสัจจะ และพฤติกรรมทางด้านสติสัมปชัญญะ พบว่า

3.2.1 วัยรุ่นส่วนมากมีพฤติกรรมทางด้านเมตตากรุณาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.31

3.2.2 วัยรุ่นส่วนมากมีพฤติกรรมทางด้านสัมมาอาชีวะอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.75

3.2.3 วัยรุ่นส่วนมากมีพฤติกรรมทางด้านกามสังวรอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.68

3.2.4 วัยรุ่นส่วนมากมีพฤติกรรมทางด้านสัจจะอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.73

3.2.5 วัยรุ่นส่วนมากมีพฤติกรรมทางด้านสติสัมปชัญญะอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.67

3.3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์ พบว่า

3.3.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างต่ำ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.221

3.3.2 อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น

3.3.3 ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น

3.3.4 เขตที่อยู่อาศัย ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น

3.3.5 สัมพันธภาพในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.354

3.3.6 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างต่ำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.207

3.3.7 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.483

3.3.8 สื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างต่ำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.332

3.3.9 การได้รับอบรมคุณธรรมและจริยธรรม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างต่ำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.308

3.3.10 ความรู้เรื่องข้อบัญญัติทางศาสนา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.355

3.3.11 เหตุผลเชิงจริยธรรม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.350

3.3.12 ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างต่ำ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.246

3.4 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์ พบว่า

เพศ สัมพันธภาพในครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน การได้รับอบรมคุณธรรมและจริยธรรม ความรู้เรื่องข้อบัญญัติทางศาสนา เหตุผลเชิงจริยธรรม และ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน มีผลต่อพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำมาศึกษาสามารถร่วมกันอธิบายการผันแปรค่าของพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่นได้ประมาณร้อยละ 37.30

4. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

4.1 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

จากผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่น มีผลมาจากปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน และ การได้รับอบรมคุณธรรมและจริยธรรม ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ความรู้เรื่องข้อบัญญัติทางศาสนา เหตุผลเชิงจริยธรรม และ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้ได้สนับสนุนทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แนวคิดความรู้เรื่องข้อบัญญัติทางศาสนา

4.2 ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนา

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น ในจังหวัดขอนแก่นครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะข้อมูลเชิงพัฒนาดังต่อไปนี้

4.2.1 วัยรุ่นในจังหวัดขอนแก่นยังมีพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.61 ดังนั้นในจุดนี้ควรจัดให้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้วัยรุ่นในสถานศึกษาได้มีพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมมากขึ้นในระดับสูงมากกว่านี้ ครูประจำโรงเรียนควรเอาใจใส่ในเรื่องพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่นอย่างเข้มงวดมากขึ้น วัยรุ่นคนไหนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมควรให้ฝ่ายปกครองเรียกเข้าไปอบรมว่ากล่าวตักเตือน ชี้แนะพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไป ครอบครัวของวัยรุ่นเองควรให้ความสำคัญกับเรื่องพฤติกรรมของวัยรุ่นเอง ไม่ควรปล่อยปะละเลยให้วัยรุ่นมีการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม สิ่งไหนผิดก็ควรว่ากล่าวตักเตือนเพื่อจะให้วัยรุ่นได้สำนึกถึงความผิดของตนเองที่กระทำไป และไม่ควรตามใจวัยรุ่นมากเกินไปเพราะจะทำให้วัยรุ่นรู้สึกว่าตนเองทำอะไรได้ทุกอย่าง และในภาวการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้มีสิ่งกระตุ้น

ให้วัยรุ่นต้องมีพฤติกรรมที่ผิดทำนองครองธรรมไปจากเดิมมาก ดังนั้น สมาชิกในครอบครัวของวัยรุ่นควรเอาใจใส่ ดูแลอย่างใกล้ชิด ช่วยอบรมในสิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติ ถ้าหากวัยรุ่นมีพฤติกรรมที่ถูกต้องก็ควรให้สิ่งตอบแทนหรือรางวัลแก่เขา ซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นให้วัยรุ่นมีกำลังใจปฏิบัติตนเองให้ดียิ่งขึ้นต่อไป และทางด้านสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการมอบรางวัล โล่ประกาศเกียรติคุณให้กับวัยรุ่นผู้มีพฤติกรรมดีเด่นในด้านเบญจธรรมทุกภาคเรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้วัยรุ่นมีการแสดงออกในเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรมมากขึ้น

4.2.2 การที่เพื่อนชักชวนให้วัยรุ่นทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมอีกอย่างหนึ่ง เพราะวัยรุ่นทุกวันนี้ให้ความสำคัญกับเพื่อน ๆ เป็นพิเศษ ซึ่งจะเป็นทั้งผลดีและผลเสียต่อตัววัยรุ่นเอง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีผู้ที่คอยสอดส่องดูแลพฤติกรรมของวัยรุ่นเอง โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการกับวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม หรือมีองค์กรที่ดูแลในเรื่องพฤติกรรมของวัยรุ่นควรเข้ามาดูแลและคอยส่งเสริมให้วัยรุ่นได้เห็นความสำคัญของการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมที่ถูกต้องและสังคมยอมรับ และการได้รับอบรมคุณธรรมและจริยธรรมของวัยรุ่นจากบุคลากรทางศาสนาหรือครูประจำโรงเรียนก็เป็นส่วนสำคัญประการหนึ่ง ควรให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องแต่งตั้งครูพระสอนศีลธรรมให้เข้าไปประจำตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยเน้นให้ครูพระสอนศีลธรรมมีบทบาทในการอบรมสั่งสอนวัยรุ่นในสถานศึกษามากกว่านี้ เพราะจะทำให้วัยรุ่นในสถานศึกษาได้ซึมซาบเอาสิ่งที่ดีนำไปประพฤติปฏิบัติต่อไป เพราะจากการวิจัยตัวแปรการได้รับอบรมคุณธรรมและจริยธรรมส่งผลต่อพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่น

4.2.3 ความรู้เรื่องข้อบัญญัติทางศาสนาเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรม ชี้ให้เห็นว่าการให้ความรู้เรื่องข้อบัญญัติทางศาสนาแก่วัยรุ่นโดยผ่านสถาบันครอบครัว วัด และโรงเรียน เป็นการสร้างจิตสำนึกและองค์ความรู้เบื้องต้นให้กับวัยรุ่น เพราะจากผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นมีความรู้เรื่องข้อบัญญัติทางศาสนา โดยมีคะแนนเฉลี่ย 15.26 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ซึ่งถือว่าวัยรุ่นมีความรู้อยู่ในระดับดีมาก ดังนั้น สถาบันต่าง ๆ เหล่านี้ควรส่งเสริมให้มีการให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้วัยรุ่นเกิดความรู้ ความจำ ความเข้าใจและนำไปสู่การใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันต่อไป

4.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

4.3.1 การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยในเชิงปริมาณเท่านั้น โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นในสถานศึกษา ในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น เขต 1 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรจะวิจัยในเชิงคุณภาพด้วย โดยให้กลุ่มผู้ปกครอง ครูอาจารย์ เป็นผู้ให้ข้อมูลหรือตอบแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ด้วย เพื่อจะทำให้ทราบข้อมูลเพิ่มเติม และชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4.3.2 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางด้านเบญจธรรมของวัยรุ่นในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะทำให้ทราบข้อมูลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น